

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI BÜTÇESİ

18 Şubat 1967

Dış politika ile savunma politikası birbirine sıkı sıkıya bağlı konulardır ve artık gün geçtikçe bilinmektedir ki, dış politikamızı olduğu gibi savunma politikamızı da değiştirmek, yeni esaslar üzerinde yeniden planlayıp uygulamak zorundayız. 1967 bütçesinin 20 milyara yaklaşan tutarının 4 milyara yaklaşan bir kısmını Milli Savunmamıza ayırmış bulunuyoruz. Bizim gibi kalkınmak, sanayileşmek ve yatırımlarını artırmak zorunda olan az gelişmiş bir ülke için bu ağır bir mali fedakârlıktır. Bununla beraber, bu fedakârlıkla Milli Savunmamızı ve emniyetimizi gerektiği gibi sağlayabilirsek, ordumuzu gerektiği gibi donatabilsek, hiç kuşku yok ki, böyle bir fedakârlığa, hatta daha fazlasına seve seve katlanırız. Ama bu konuda benden daha yetkili olan kimselerin de ayrıntılarıyla anlattıkları, açıkladıkları gibi hem böyle ağır bir fedakârlıkta bulunuyoruz, hem de ne yazık ki istenilen amaçlar gerçekleşmiyor. 4 milyara yaklaşan, yani 3 milyar 900 küsur milyon olan Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin 3,5 milyara yakın bir kısmı cari harcamalara gidiyor. Sayın Tunçkanat'ın Senatoda ayrıntılarıyla yaptığı açıklamaya göre, Ordumuzun donatımı için ayrılan para aslında, geriye kalan 500 milyon dahi değildir. Yatırımlar ve diğer masraflar çıktıktan sonra Ordunun donatımı için kalan para 55 milyon gibi çok yetersiz bir paradır. Bu durumda donatımın eksikliğini dış yardımlarla, Amerikan yardımlarıyla karşılamak zorunluluğu beliriyor. Bu konuyu da Sayın Tunçkanat büyük bir bilgiyle inceleyip değerlendiriyor.

İkili anlaşmaların sakıncaları üzerinde burada duracak değilim. Bunu dış politika konularında uzun uzun belirtmiştik. Yalnız askeri bakımından sakıncalarını kısaca değinerek hatırlatmak isterim.

Birincisi: Bir ordunun donatım bakımından bir yabancı devlete, tek bir devlete bu kadar muhtaç hale getirilmesi elbette ki ordunun kuvvetini değil, eksikliğini gösterir.

İkincisi: 1947 Yardım Anlaşmasının ünlü dördüncü maddesi gereğince verilen malzemeyi, silahları, veren Devletin, Amerika'nın izni olmadan kullanamaz durumda bulunuyoruz.

Üçüncüsü: Verilen malzemenin büyük bir kısmı, malzeme fazlası denilen, artık az çok demode olmuş malzemedir ki, bunların bakım ve tamir masrafları yüksektir ve bugünkü savaş tekniği standardı bakımından savaş güçleri düşük olan silahlardır. Örneğin, son olarak iki savaş gemisi verildi ki, bunların 23 yıllık gemiler olduğu belirtildi. Bunlar halen işler durumda gemiler olabilir ama, bugünkü savaş standardı bakımından bunlar yeterli dövüşme gücünde olan gemiler midir sorusu akla getir.

Dördüncüsü: Ödünç ve Kiralama Yasasına göre verilen malzemeyi istendiği zaman alındığı hale çevirmek koşuluyla geri vermek zorunda bulunuyoruz.

Beşincisi: Bütün bu yardımlara karşın Türk Ordusunun NATO standartlarına uygun bir şekilde donatılmış olmaktan uzak bulunduğu da belirtiliyor. Bu standarda erişebilmek için daha 37 milyar liralık bir masrafa gerek görüldüğü belirtiliyor.

Altıncısı ve kanaatimizce en önemlisi: Dış yardımlara bu kadar fazla bel bağlama dolayısıyla ve de Amerika'nın yönlendirmeleri sonucu kendi ulusal savunma sanayimizin geliştirilmesinin ihmal edilmiş olmasıdır. Demek ki, bu durumda hem bütçemizde bizim gibi fakir bir ülke için ağır bir fedakârlığa katlanıyoruz, hem de ulusal savunmamız, emniyetimiz bakımından ordumuzun gerektiği gibi donatım ihtiyaçlarının karşılanması bakımından arzu edilen sonuçları elde etmiyoruz.

Bununla beraber ulusal savunma politikamızı ve stratejimizi değiştirmek ve yeniden planlayıp organize etmek gereğinin gerekçeleri kanımızca şu sıraladığımız konulardan ibaret değildir. Daha temel nedenlere inmek gerekiyor. Dünyadaki devletleri çeşitli kıstaslara göre çeşitli gruplara ayırabiliriz. Fakat sanıyorum ki, ulusal savunma politikası ve stratejisi bakımından Dünyadaki devletleri ikiye ayırmak mümkündür.

Birinci kategorideki devletler: İşte gelişmiş, sanayileşmiş, güçlü devletlerdir ki, bunlar ulusal savunmalarını kendi ulusal sınırlar içinde toprak bütünlüğünü koruma ve savunmak için planlayıp uygulamazlar. Çünkü onların kendi sınırları dışında deniz aşırı uzak yerlerde etki alanları, yatırımları, birtakım çıkarları vardır ki, ulusal sınırlar dışında uzak yerlerde verilmesi olası olan mevzii savaşları hatta bir üçüncü dünya savaşını göz önünde bulundurarak ulusal savunma politikalarını ve stratejilerini planlarlar ve uygularlar.

Bir de ikinci kategori devletler vardır ki, bunlar küçük devletlerdir. Bu devletler genellikle bizim gibi az gelişmiş olan devletlerdir. Ama aralarında İsviçre, İsrail, İsveç gibi gelişmiş fakat küçük olan devletler de vardır. Bu devletlerin kendi sınırları dışında, uzak yerlerde böyle mali yatırımları, şirketleri, etki alanları ve sairesi bulunmadığı için bu devletler ulusal savunma politikaları ve stratejilerini yurt savunması esası üzerinden planlanıp uygularlar. Hiç kuşku yok ki, Türkiye'nin durumu da bu ikinci kategoride olan devletlerin durumundadır. Oysa NATO ve ikili anlaşmalarla Türkiye kendi yapısına ve çıkarlarına uymayan ve kendisinin düzenleyip uygulayamadığı, kontrol etmediği bir stratejik plan ve örgütün içine dahil edilmiş bulunmaktadır. Çelişki ve zorluk buradan çıkmaktadır. İkili anlaşmalar ve NATO konusu bu gerçeğe, bu çelişik durumdan ayrı düşünülemez ve açıklanamaz. Amerika Sovyetlerle bir çatışmayı, yani bir üçüncü dünya savaşı olasılığını göz önünde bulundurarak, onu ve diğer Doğu Bloğu ülkelerini Kuzey'den Güney'e, Batı'dan Doğu'ya doğru uzanan bir üsler zinciriyle çevirmiştir. Amaç bu üsler aracılığıyla hem Sovyetlerde olup bitenlerden radar şebekeleriyle haberdar olmak ve hem de gerektiğinde bu üslerden kaldırılacak bombardıman uçakları ve füzelerle Sovyetleri tahrip edebilmektir. O tarihlerde Amerika'nın elinde uzun menzilli, kıtalararası füzeler olmadığından bu üsler Sovyetlere yakın ülkelerde kurulmuştur. Bu üslerin kurulduğu ülkeler aynı zamanda Amerika'nın kabul ettiği kademeli savaş stratejisine göre Sovyetlerle savaşın ilk yer alacağı ve bu suretle Amerika'nın kendisini savaş tahriplerinden olabildiğince uzak tutmaya yarayacak sahalardır. Bu kademeli savaş stratejisi ve bu stratejinin bizim ülkemiz için arz ettiği tehlikeyi yine Sayın

Tunçkanat Senatodaki konuşmasında ayrıntılarıyla açıklamıştır. Bizdeki üsler, bu stratejinin bir parçası olarak kurulmuştur, Türkiye'yi savunmak için değildir. Bu stratejiye göre yürütülecek bir üçüncü dünya savaşının gereklerine göre Türkiye davranış görecektir. Türkiye'nin ilk aşamada savunulamaz bir bölge olduğu, daha geri hatlarda mevzilenmesi, tutunması gerektiğine hükmederse Amerika, o zaman Türkiye'yi feda etmekten çekinmez, sonradan çıkarmakla kurtarırım diyebilir. Oysa biz Türkiye için savunma, saldırı her nereden gelirse gelsin ilk andan itibaren topraklarımızı karış karış savunmaktır. Bir dünya stratejisine göre, Amerika'nın uygun gördüğü bir stratejiye göre terk edilmek, sonradan kurtarılmak gibi davranışa biz elbette ki razı olamayız, olmamalıyız. Üslerin bizi, isteğimiz dışında bir savaşa sokmak tehlikesini taşıdığı konusu üzerinde daha önce örnekleriyle durduğum için burada bu konuyu tekrar işleyecek değilim.

NATO ise eşit koşullar üzerine kurulmuş kolektif bir güvenlik paktı değildir. Entegre komutanlık kurumu NATO'yu Amerika emrinde bir örgüt haline getirmiştir. NATO'nun entegre komutanlık örgütünde İngilizlere ve Fransızlara bizlerden daha büyük, daha yüksek yetkiler verdiği halde yine de entegre komutanlık Amerika'nın emrindedir ve bundan dolayıdır ki Fransa NATO'dan bir hukuki anlaşma olarak çekilmediği halde NATO örgütünden çekilmektedir. Bizim Silahlı Kuvvetlerimizin de hemen hemen tümüne yakın büyük bir kısmının NATO emrinde olduğu bilinmektedir. Oysa bu durum Anayasamızın 110. maddesine tamamen aykırıdır. Bu madde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Türk Genelkurmay Başkanlığının emrinde olduğunu belirtir. Nükleer silahların tetiği de Amerika'nın elindedir. Bunların kullanılıp kullanılmayacağı konusunda karar verme yetkisi ona aittir. Bütün bunlar gösteriyor ki, NATO gerçekten eşitlik esasları üzerine kurulmuş kolektif bir güvenlik paktı niteliğinde değildir. Zaten eşitlik olmadığını, bir örneği ele alarak da kolaylıkla anlayabiliriz, geçekleşen durum bakımından.

Amerika buradaki üsleri aracılığıyla bizi kendisinin gerek gördüğü her anda isteğimiz ve idealimiz dışında bir savaşa sürükleyebilir. Bundan önce de örnek verdik, U-2 uçağı konusu, 1,5 yıldan az bir süre önce Samsun'dan kalkıp Karadeniz'de düşürülen uçak konusu ve İncirlik Üssünden Lübnan'a gönderilen Amerikan askerleri konusu.

Bu üsler bizim denetim ve kontrolümüz altında olmadığı için, fiilen bizi Amerika, aramızdaki anlaşma hükümleri ne olursa olsun, bir Üçüncü Dünya Savaşı içine sokabilmek olanağına sahiptir. Oysa biz kendi bakımımızdan gerekli gördüğümüz anda Amerika'yı bize yardıma zorunlu kılacak fiili bir duruma sahip miyiz? Yine hatırlatalım, 1964'deki NATO krizinde Johnson'un bize 'siz müdahale eder ve Sovyetler de size karşı çıkarsa biz size yardım edip etmemeyi düşünürüz' dediği zaman, bizim yapabileceğimiz elimizde ne olanak vardı? Ancak anlaşma hükümlerini ileri sürerek kendisinin hukuken bize yardım etmek zorunda olduğunu bildirmek idi. Ama fiilen onu bize yardıma zorlayacak elimizde bir olanak yoktu. Çünkü, onun bizde üsleri var ve onlarla bizi maddeten fiilen bir savaşın içine sürükleyebilir; ama bizim oralarda üslerimiz, askeri tesislerimiz olmadığı için, bizim elimizde ancak bir hukuki hüküm var, bize yardım etmeye zorunlusunuz, diye.

Bu durum da gösteriyor ki, arada gerçekten bir eşitlik söz konusu değildir, yok-

tur. Biz, yukarda belirttiğim gibi iki kategori Devletten ikinci kategoride bir Devlet olduğumuz içindir ki, biz ancak vatan savunması savaşları veririz. Saldırı hangi yandan gelirse gelsin, bir üçüncü dünya stratejisiyle ilgimiz yoktur. Böyle bir savaşa katılmakta bir çıkarımız yoktur. Bizim çıkarımız ikinci Dünya Savaşında olduğu gibi, bir Üçüncü Dünya Savaşının da dışında kalmak, bunun dışında kalmamızı sağlayacak bir politika yürütmektir. Ulusal kurtuluş savaşları, vatan savunması savaşları ise ayrı nitelikte bir strateji ve askeri taktiklere dayanır. Bunun için donatımı yetersiz, kalabalık bir orduya değil, daha küçük fakat iyi donatılmış ve hareket yeteneği yüksek bir orduya ihtiyaç vardır. Vatan savunması savaşlarında yedisinden yetmişine kadar bütün halk seferber edilir ve ordu bu amaçla örgütlenmiş ve silahlandırılmış halkla birlikte bir iş ve güç birliği halinde savaş verir. Vatan savunmasında kullanılan silahlar ve araçlar da emperyalist savaşlarda, dünya çapındaki savaşlarda kullanılan silahlardan ve araçlardan farklıdır. Ulusal kurtuluş savaşlarının hep bu taktikle, bu stratejiyle verildiğini görüyoruz. Bildiğimiz kadarıyla İsrail ve İsveç ordusu da aynı strateji ve taktik üzerinden örgütlenmiş ve donatılmıştır.

Bütün bu değerlendirmelerle diyoruz ki, hem Amerikan üslerinin ikili anlaşma ve bunların sonucu olarak meydana gelen durumun sakıncaları, tehlikeleri üzerinde durmak, bunların giderilmesini istemek, hem de NATO ittifakı içinde kalarak durumun düzelebileceğini sanmak yanlıştır, bu bir çelişkidir. Çünkü üsler, ikili anlaşmalar ve NATO aynı stratejinin, aynı askeri planlamanın kısımlarıdır. Hepsi bir arada organik bir bütün oluşturur. Bütün bu nedenlerle Türkiye işçi Partisi 1969'da NATO'dan çıkılması gerektiğine inanır ve buna bugünden hazırlık olarak şu önlemlerin alınmasını önerir:

1. NATO Entegre Komutanlığı enirine verdiğimiz silahlı kuvvetlerin ekonomik gücümüz ve nüfusumuzla orantılı olarak ve başka müttefiklerin bu kumandanlık emrine verdikleri kuvvetler de göz önünde bulundurularak azaltılması.
2. NATO'dan geri çekeceğimiz kuvvetlerle bağımsız ve ulusal bir savunma gücünün kurulması.
3. Bu savunma gücünün bir ulusal kurtuluş savaşı stratejisi ve taktiğine göre eğitilip, donatılması ve halkla tam bir dayanışma içinde savaş yürütülmesi için özel eğitime tabi tutulması.
4. Ulusal Savunma sanayimizin ihtiyaçlarımız düzeyinde geliştirilmesi, kendi yapamayacağımız silahlar için de tek bir ülkeye bağlanılmaması.
5. Yalnızca NATO'ya ait olan üslerden başka ikili anlaşmalarla hiçbir yabancı devlete üs verilmemesi ve var olanların tasfiye edilmesi.
6. NATO ittifakı gereğince kurulmuş üslerin yalnızca Genelkurmay Başkanlığımız emrinde bulunması ve bu üslerin Türk kumandanlarının komuta zinciri içine alınması.
7. Bu üslerde atom başlıklı silahlar bulundurulmaması.
8. Türkiye'de Amerikalıların, emrinde olan radar şebekesinin Türkiye emrine ve Türk komutasına verilmesi, aksi takdirde bu şebekenin derhal Türkiye'den sökülüp çıkarılması.
9. İzmir'deki NATO Doğu Akdeniz Komutanlığının yurt dışına çıkarılması.

10. NATO'ya tahsis edilen Türk Silahlı Kuvvetlerinin her türlü koşulda Anayasanın 110. maddesi uyarınca Genelkurmay Başkanlığının emrinde bulunmasının sağlanması, yani entegre komutanlık ilkesinin reddi.

Sözlerimi bitirmeden önce Sayın Milli Savunma Bakanından bir sorumuz vardır, bu konuyu açıklamasını dileyeceğiz. Geçen yılki konuşmamda da belirtmiştim: Geçen yıl Karma Bütçe Komisyonunda Milli Savunma Bakanlığı bütçesi konuşulurken Sayın Orgeneral Refik Tulga çok önemli ve çok ilginç açıklamalarda bulunmuştu. Bir yıldan beri Genelkurmay Başkanlığımızın ulusal bir strateji üzerinde çalıştığını, politik bir direktif belirleyerek, tetkik ve onaylanmak üzere Hükümete sunulduğunu bildirmişti. Hükümet bu politik direktifi incelerken de çalışmalara devam edildiğini, ulusal stratejik bir kavram formüle edildiğini ve Silahlı Kuvvetlerimizin yapısının meydana getirildiğini belirtmişti ve aynen şöyle demişti: “Şematik bir şey değildir bu, hiçbir yerden taklit yoluyla alınmamıştır, tamamen kendi ihtiyaçlarımız ve yurt savunmamız göz önünde tutularak meydana getirilmiştir.” Şimdi o zamandan bu yana tam bir yıl geçmiştir. Hükümetten öğrenmek istiyoruz, Genelkurmay Başkanlığımızın Hükümetin onayına sunduğu politik direktifi Hükümetimiz incelemiş midir, ne gibi bir karar alınmıştır? Ulusal stratejik kavram ve Silahlı Kuvvetlerimizin yapısı ve Silahlı Kuvvetlerimizin Sayın Tulga'nın açıkladığı şekilde yeniden örgütlenmesi çalışmaları devam etmekte midir, hangi aşamadadır? Bu konularda Hükümet bizleri aydınlatırsa kendilerine teşekkür borçlu oluruz.

Saygılarımızla.

TİP Parlamentoda, Cilt 3, Sayfa 78-83